

ROUSTE

FT, MML Oiva Nissinen, MTT, Alueellinen yksikkö, Lapin tutkimusasema, oiva.nissinen@mtt.fi

Roustetta (frost heaving) muodostuu tavallisesti keväällä pakkasöinä. Tällöin maassa oleva vesi laajenee jäätyessään aiheuttaen samalla maan osasten liikkumista ylöspäin. Tämä kohottaa kasveja maasta ja katkoo niiden juuria. Irronneet kasvit eivät pääse useinkaan juurtumaan uudelleen, sillä ne kuolevat nopeasti kevätuuhiin ja auringon vaikutuksesta. Kun paleltuneiden kasvien juuret katkeilevat helpommin kuin elävien ei pakkasen eikä rousteen välitöntä vaikutusta voida aina erottaa toisistaan.

Keväällä lumen sulamisen jälkeen maassa moneen kertaan tapahtuva sulaminen ja jäätyminen saattaa olla hyvin haitallista talvehtiville kasveille. Erityisen helposti roustetta muodostuu multaisilla ja turpeensekaisilla pelloilla. Ensimmäisen vuoden harvoihin nurmiin voi muodostua verraten yhtenäinen

rouste, jolloin vahingot saattavat kohota suuriksi. Nurmikasveista herkimmin vaurioituvat apilan oraat, jotka voivat kohota ja irrota kokonaan maasta. Vahinkoja voidaan jossain määrin vähentää jyräämällä pellot keväällä, jolloin kasvit painuvat multaan.

Märässä maassa rousteen juuria repivä vaikutus on erityisen suuri. Näin ollen kunnollinen peruskuivatus ja pintavesien johtaminen vähentävät rousteen muodostumista ja haittoja. Kunnolla karaistuneiden kasvien juuret ovat lujat ja samalla verraten kestäviä myös rousteen repivää vaikutusta vastaan. Täten oloihin sopeutuneet ja talvenkestävät lajikkeet kestävät parhaiten myös roustetta.

Asiasanat: abioottiset stressit, nurmikasvit, rouste, talvenkestävyys